

Euskal Herriko Ahotsak
ahotsak.com

Sebastian Ituarte Aranbarri

*Mutriku,
Gipuzkoa
(1938-2018)*

Aurkibidea

Biografia

Mutriku eta Ondarroa artean dagoen San Jeronimo auzoko Isasi baserrian jaio zen. Aita bertakoa zuen eta ama, berriz, Berriatukoa. Bost anai-arreba izan ziren, baina arreba bakarra artean umea zela hil omen zen. Mutrikuko Eskola txikin ibili zen eskolan Sebastian, eta euskaraz ikasteko aukera izan zuen, maistra bertakoa zelako. 15 urterekin jela-fabrikan hasi zen lanean. Gerora eraikuntzan lan egin zuen. Gazte-gaztetatik izan du Sebastianek kiroletarako zaletasuna eta bere lana kirolarekin bateratu behar izaten zuen. 1970ean

Madrilera joan zen lagun batekin Urtainen boxeoborrokaldia ikustera eta geroago bera bakar-bakarrik Londresera joan zen Urtainen eta Henry Cooper-en artekoa ikustera. Sokatirarako zaletasuna, berriz, 1967an piztu zitzaion, Zarautzen pisu libreko sokatira-lehiaketa ikusi zuenean. 1972an egunkaritik jakin zuen Markinan 720 kiloan sokatira-txapelketa jokatu behar zela, eta bere anaiak eta auzoko mutil batzuk animatu ostean Mutrikuko sokatira taldea osatu eta parte hartu zuten. Beste ehundaka garaipenen hasiera izan zen ordukoa. Mutrikuko taldea izan zen Euskal Herritik atzerrira joaten lehenengoa eta beraiek egin zuten sokatirarako lehenengo goma, Cikautxo lantegiari eskatuta. Sokatiraren inguruko eta Mutrikuko sokatira taldean bizitakoen inguruko hainbat eta hainbat kontu azaltzen ditu elkarrizketan.

Zintak

MUT-023

- **Proiektua:** Euskal Herriko Ahotsak
- **Elkarrizketatzailea(k):** Agirrebeña, Aintzane - Arrizabalaga, Nerea
- **Data:** 2011-11-12
- **Iraupena:** 97 min
- **Euskarria:** Bideo digitala
- **Kodifikatzailea:** Bernabe, Ainhoa

Pasarteak

1. Isasi baserriko errota

- **Erref:** MUT-023/005
- **Iraupena:** 0:02:16. **Hasi:** 00:03:15. **Bukatu:** 00:05:31
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Errota

Laburpena:

Auzoan izan diren aldaketak azaltzen ditu. Baserrian ur-errota zuten. Errota mugitzeko, Artzain-Erreka eta Mijoa errekatik hartzen zuten ura; neguan arazorik gabe eta udan urontzia erabiltzen zuten.

2. Errotan estraperloan

- **Erref:** MUT-023/006
- **Iraupena:** 0:02:00. **Hasi:** 00:05:31. **Bukatu:** 00:07:31
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura » Ekonomia gerraostean

Laburpena:

Estatuari urtero 100 kilo gari eman behar zitzaion eta urtean 3 hilabete ixtera derrigortuta zeuden. Orduan gauez ibiltzen ziren, estraperloan, kontadorea geldituta, baserritarrek garia landu eta ogia egin ahal izateko, orduan ogia baserrian egiten baitzen.

3. Auzoko baserritarrek garia eramaten zuten errotara

- **Erref:** MUT-023/007
- **Iraupena:** 0:03:25. **Hasi:** 00:07:31. **Bukatu:** 00:10:56
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Errota
- Baserria » Baserriko lanak » Garia

Laburpena:

Laranga eta Olatz auzoetatik ere etortzen ziren baserritarrak, asto gainean, eta errotariari ordaindu beharra zegoen, 10 kilotik 1. Garia lantzen zuten artoa baino gehiago, batez ere ogia egiteko. Artoarekin morokila egiten zuten.

4. Mijoako errotak

- **Erref:** MUT-023/009
- **Iraupena:** 0:02:58. **Hasi:** 00:12:52. **Bukatu:** 00:15:50
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko bizimodua » Baserriaren historia eta kokalekua
- Baserria » Baserriko lanak » Errota

Laburpena:

Errota baserria baino lehenago zegoen, baserria gorago zegoen; baina, gauez jaisteko deserosoa zela-eta, baserri berria errota ondoan eraiki zuten, orain dela 200 urte gutxi gorabehera. Berak bi errota bakarrik ezagutu zituen auzoan: beraiena eta Errota-Berri baserrikoa (hauek artoa bakarrik lantzen zuten). Baina, garai batean, errota asko egon ohi ziren. Errota 70eko hamarkadan gelditu zuten, ogia kanpotik etortzen hasi zenean.

5. Londresera Urtain ikustera

- **Erref:** MUT-023/013
- **Iraupena:** 0:03:45. **Hasi:** 00:22:34. **Bukatu:** 00:26:19
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Garraioak » Beste garraio batzuk
- Aisia » Kirola » Boxeoa
- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Pertsonaia ezagunak

Laburpena:

Kirol zaletasun handia. 1970an Londresera joan zen bera bera bakar-bakarrik Urtainen eta Henry Cooper-en arteko txapelketa ikustera, gaztelera eta ingelesa jakin gabe. Europako txapelketa zen eta Cooper-ek irabazi zuen. Lehenago hegazkinean ibilita zegoen, 1965an Mallorcan ikasten eta pilotaz jokatzen zegoen anaiari paper batzuk eramatera joan zenean. Bilbon hartu hegazkina eta Hondarribian eta Bartzelonan egin zuen eskala Mallorcara iritsi baino lehenago.

6. Mutrikuko lehenengo sokatira taldea

- **Erref:** MUT-023/015
- **Iraupena:** 0:02:48. **Hasi:** 00:27:09. **Bukatu:** 00:29:57
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kirola » Herri-kirolak

Laburpena:

<p>Lehenengo Mutrikuko sokatira taldea sortu zutenekoa. 1972an, La Voz de España egunkarian irakurri zuen Markinan 720 kiloko

Espainiako sokatira txapelketa jokatu behar zela. Bi anaiekin eta auzoko beste gazte batzuekin taldea sortu, eta txapelketa irabazi zuten. Hortik aurrera, Euskal Herriko eta atzerriko txapelketa askotan parte hartu zuten.</p>

7. Mutrikukoa izan zen atzerrira bidaiatu zuen lehenengo taldea

- **Erref:** MUT-023/017
- **Iraupena:** 0:01:38. **Hasi:** 00:32:22. **Bukatu:** 00:34:00
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kirola » Herri-kirolak

Laburpena:

Mutrikukoa izan zen atzerrira joaten hasi zen lehenengo sokatira taldea. Entrenamenduak Pikupeko frontoian edo arkupetan egiten zituzten, Donostiako apezpikutzari lokala eskatu zioten arte.

8. Cikautxon eskatu zuten sokatirako lehenengo goma

- **Erref:** MUT-023/019
- **Iraupena:** 0:00:54. **Hasi:** 00:34:28. **Bukatu:** 00:35:22
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kirola » Herri-kirolak

Laburpena:

Frontoian, lurrean eta goma gainean ibiltzen ziren. Sokatirarako lehenengo goma beraiek egin zuten, Cikautxo lantegiari eskatuta.

9. Herri-kiroletan jasotako laguntza

- **Erref:** MUT-023/022
- **Iraupena:** 0:02:30. **Hasi:** 00:37:12. **Bukatu:** 00:39:42
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kirola » Herri-kirolak
- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Pertsonaia ezagunak

Laburpena:

<p>Rafael Agirre Francok, Donostiako turismoko arduradunak, herri-kirolei orokorrean eskainitako laguntza eta babesa. Hark eramaten zituen lehenengo aizkolariak Australiara; eta Mutrikuko sokatira taldeak ere atzerrira bidaiatu ahal izan zuen berari esker.</p>

10. Sokatirako txapelketak

- **Erref:** MUT-023/024
- **Iraupena:** 0:01:18. **Hasi:** 00:42:00. **Bukatu:** 00:43:18
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kirola » Herri-kirolak

Laburpena:

Euskal Herriko txapelketa garrantzitsuena Zazpi Probintzietakoa izaten omen zen. Jai-giro polita egoten zen eta jende asko batzen zen frontoian txapelketa ikusteko.

11. Atzerrira sokatira txapelketak jokatzera

- **Erref:** MUT-023/025
- **Iraupena:** 0:01:54. **Hasi:** 00:43:18. **Bukatu:** 00:45:12
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kirola » Herri-kirolak

Laburpena:

Sokatiran ibiltzen ziren herriei buruzko kontuak. Euskal Herri osoan zehar ibili ziren, eta atzerrira makina bat aldiz joateko aukera ere izan zuten; Pau, Paris edo Londresera, besteak beste. Bera, Urtain ikustera lehengo aldiz Londresera joan zenetik, beste lautan egon da bertan. Oso gustuko ditu Londreseko parke eta kaleak.

12. Urtain ikustera Londresera

- **Erref:** MUT-023/028
- **Iraupena:** 0:01:44. **Hasi:** 00:49:05. **Bukatu:** 00:50:49
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kirola » Boxeo

Laburpena:

Urtain ikustera euskaldun asko joaten ziren. Londresen 60 bat batu ziren. Txapelketa hura Cooper-ek irabazi zuen 9. asaltoan. Sebastianentzat, Urtain ikustera joatea bidaiatzeko aitzakia ere bazen.

13. Tom Jones dantzalekuan

- **Erref:** MUT-023/029
- **Iraupena:** 0:02:01. **Hasi:** 00:50:49. **Bukatu:** 00:52:50
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Musika

Laburpena:

Urtain ikustera Londresera joan zen hartan dantzaleku baten afaldu zuten, eta Tom Jones-en emanaldi bat suertatu zitzaion.

14. Sokatirakoak askotan joan ziren atzerrira

- **Erref:** MUT-023/033

- **Iraupena:** 0:00:54. **Hasi:** 01:00:50. **Bukatu:** 01:01:44
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kirola » Herri-kirolak

Laburpena:

Sokatiraren aitzakiarekin leku askotara bidaiatzeko aukera izan zuten. Suediaz gain, Holandan, Italian eta Frantzia ere ibili ziren. Piazenzan Mutrikuko taldeak irabazi zuen txapelketa.

15. Sokatirako txapelketak antolatzen

- **Erref:** MUT-023/035
- **Iraupena:** 0:02:38. **Hasi:** 01:03:05. **Bukatu:** 01:05:43
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kirola » Herri-kirolak

Laburpena:

<p>Sokatira txapelketak antolatzea ere tokatu zaio: Zarauzko Zinema frontoian bat; eta bestea Aian, Euskadiko txapelketa.</p>

16. 13 aldiz Euskadiko txapeldun

- **Erref:** MUT-023/038
- **Iraupena:** 0:01:29. **Hasi:** 01:09:19. **Bukatu:** 01:10:48
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kirola » Herri-kirolak

Laburpena:

<p>Mutrikuko sokatira taldea 13 aldiz izan zen Euskadiko txapelduna. Lanean 10 ordu egin ondoren, eta, baserriko lanak bukatuta, egunero 21:30ak edo 22:00ak aldean entrenatzen zuten.</p>

17. Katetxeko muga

- **Erref:** MUT-023/043
- **Iraupena:** 0:02:01. **Hasi:** 01:18:05. **Bukatu:** 01:20:06
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lanbideak » Polizia

Laburpena:

Bizkaiko muga Venezia dantzalekuaren parean dago, "katetxea" bezala ezagutzen den eraikinean. Bera gaztea zenean, muga kontrola egoten zen. Bizkaira zerbait pasatu izan nahi izanez gero, mikeloteei ordaindu behar zitzairen.

18. Saturraraneko emakume presoei esnea eramaten

- **Erref:** MUT-023/044
- **Iraupena:** 0:01:34. **Hasi:** 01:20:06. **Bukatu:** 01:21:40
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Errepresioa

Laburpena:

Saturraraneko kartzelara joaten ziren, bertako presoei esnea eramatera; emakumeak eta umeak izaten ziren gehienak.

Ahotsak.eus-eko edukiarekin sortutako dokumentu automatikoa.
2025-12-22

CC-by-sa | Ahotsak.eus
Badihardugu Euskara Elkartea
Markeskua Jauregia, 20600 Eibar
943121775 - ahotsak@ahotsak.com